

OBČAS- NÍK

11 / 2021

ČLOVĚK V TÍSNI
PLZEŇSKÝ KRAJ

předškolní kluby • dluhové poradenství • resocializační programy
• podpora vzdělávání • individuální poradenství • pomoc obětem
trestných činů • kariérní poradenství • rodinné poradenství

SLOVO ÚVODEM

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

s radostí Vám představuji druhé vydání Občasníku v tomto roce. Je toho hodně, o co se s Vámi chceme podělit. Rok 2021 je plný výjimečných událostí. Na začátku roku jsme zachraňovali osoby bez přístřeší před prudkými mrazy, plnou silou se zapojili do testování lidí na covid-19 a rozjeli kampaň za očkování. Když jsme mysleli, že se situace uklidnila, přišlo tornádo a vichřice downburst. Vyjeli jsme s kolegy a kolegyněmi pomáhat do Stebna a na Moravu. Subjektivní reportáž Vám přinášíme na straně 6.

Kromě krizových situací jsme se na plno věnovali naší stálé agendě. A co je nového? V oblasti dluhů je obrovskou událostí tzv. milostivé léto. Mnoho dlužníků má jedinečnou šanci zbavit se velké části dluhu po zaplacení jistiny a poplatku exekutorovi. Zahájili jsme rozsáhlou kampaň a spolu s odpovědnými samosprávami se snažíme informovat co nejvíce lidí. V oblasti vzdělávacích služeb máme za sebou řadu úspěchů v doučování i mnoho realizo-

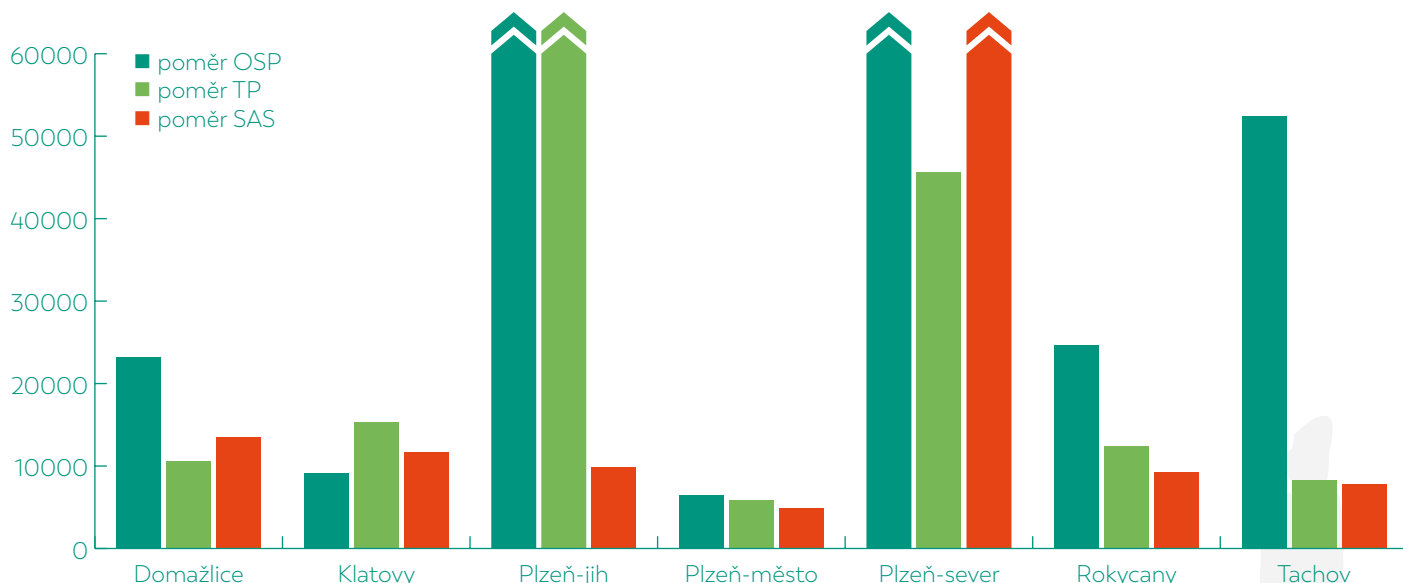
vaných volnočasových aktivit. Ty mají často zásadní vliv na život podpořených dětí a mimo jiné působí jako prevence kriminality. To ocenilo začátkem října i Ministerstvo vnitra ČR a náš dlouholetý projekt Daleko hled' získal 2. místo v soutěži o nejlepší projekt prevence kriminality na místní úrovni pro rok 2021. Děkujeme Plzeňskému kraji za spolupráci.

Je toho samozřejmě více a vše se nám sem nevejde. Zásadní je, že naše služby poskytujeme po celém kraji. Na posledních stranách Vám dáváme nahlédnout do geografického obrazu poskytování služeb sociální prevence. Jednoznačně z něj vyplývá, že většina služeb je koncentrována v Plzni, zatímco v regionech mimo Plzeň je jich stále kritický nedostatek.

Jakub Paleček, ředitel pobočky

20 KM ZA PLZŇÍ PUSTO

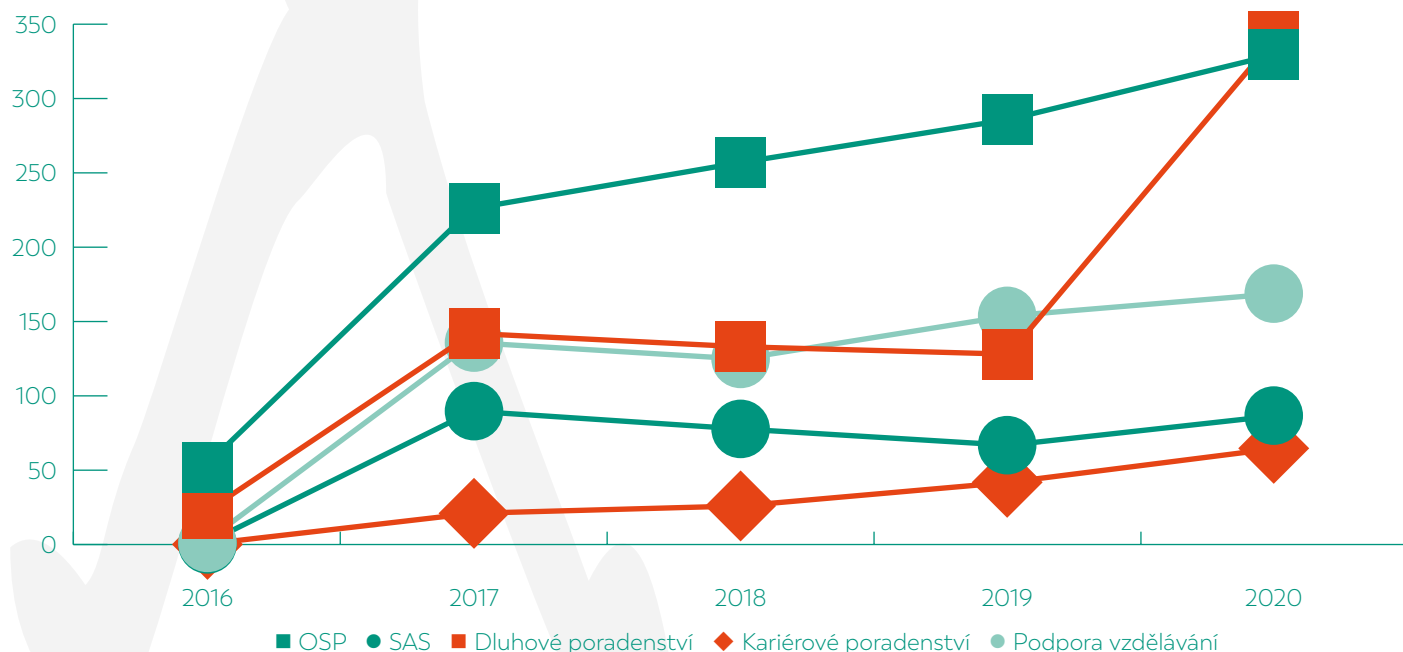
Většina služeb sociální prevence je koncentrována v Plzni. Půl hodiny cesty za Plzňí všemi směry se dostupnost služeb radikálně snižuje. Člověk v tísní (ČvT) si proto zakládá na terénním dosahu na co největší ploše Plzeňského kraje (PK). V PK sice působí celá řada společností a spolků v oblasti tří služeb, na které se zaměřujeme (terénní práce /TP/, odborné sociální poradenství /OSP/, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi /SAS/), nicméně při pohledu na porovnání demografické struktury PK a prostorového rozmístění služeb je patrná disproporce. Dvě třetiny obyvatel žijí mimo Plzeň, ale 59% úvazků pracovníků v daných službách je alokováno v Plzni.

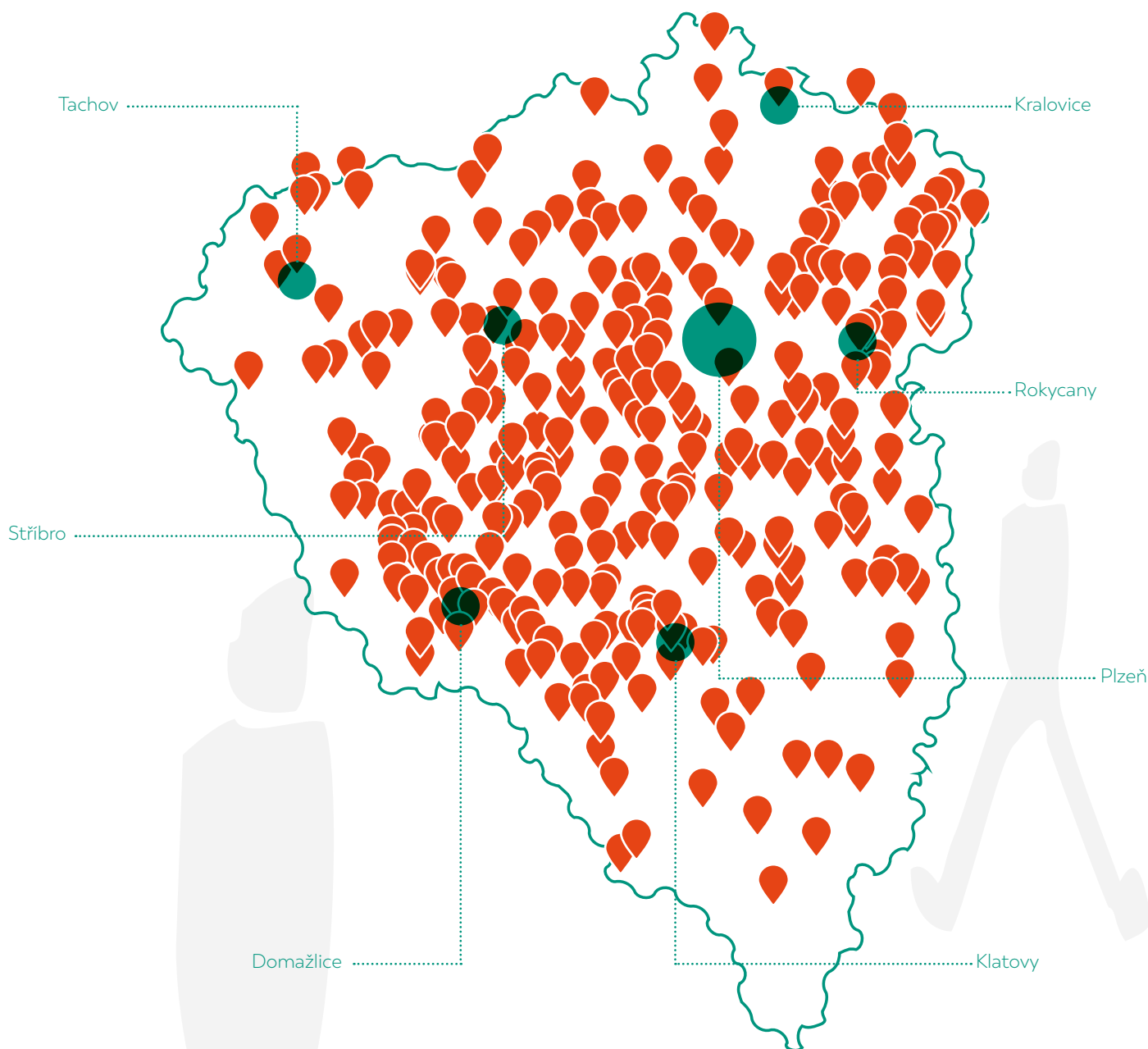
Graf ukazuje poměr obyvatel a úvazků sociálních pracovníků v dané službě (počet obyvatel na 1 úvazek sociálního pracovníka; v lokalitách, kde je méně než 1 úvazek, je modelový počet lidí na 1 pracovníka logicky vyšší než počet obyvatel daného okresu; graf

zastropován). Vidíme extrémní **výkyv v neprospěch mimoplzeňských lokalit ve všech službách**. Vezměme si jako příklad službu OSP. Zatímco v Plzni na jeden úvazek připadá 6 523 obyvatel, v okrese Plzeň-sever to je 228 511 lidí. Je to dáno tím, že na celý okres je alokováno pouze 0,30 úvazku. Situace v okrese Plzeň-jih je ještě horší.

Jak počty klientů využívajících služeb ČvT v PK kontinuálně rostou, je vidět v dalším grafu. V roce 2020 jsme – navzdory pandemii a těžkostem v provozování služeb – zaznamenali výrazný nárůst počtu klientů, a to nejen v OSP nebo podpoře vzdělávání, ale zejména v **dluhovém poradenství**. Potvrzuje se tak potřebnost služeb, a to po celém území PK.

Mapa na protější straně ukazuje přehled všech obcí, kde jsme v uplynulém roce působili.

#DluhovéPoradenství

MILOSTIVÉ LÉTO

Návrh na tzv. **milostivé léto** byl schválen letos v červenci. Tato jedinečná příležitost, která umožní desítkám tisíc lidí vymanit se z dluhové pasti, bude probíhat po dobu tří měsíců, a to od 28. 10. 2021 do 28. 1. 2022.

Díky schválení takzvaného milostivého léta budou lidem, kteří spadli kvůli **dluhům u státních institucí** do exekuce, **odpuštěny veškeré úroky, poplatky advokátům či penále**. Na dlužníkovi tak bude **pouze zaplatit jistinu a 908 korun exekutorovi za uzavření exekuce**. Milostivé léto tak představuje šanci pro lidi vymanit se ze svých dluhů a začít znovu normální život: „Milostivé léto je unikátní příležitost. Za poslední roky si nepamatuji podobnou příležitost pro lidi, kteří se rozhodnou a chtějí vyřešit svůj dluh,“ říká náš dluhový analytik Daniel Hůle.

A proč představuje milostivé léto pro dlužníky takovou šanci? V mnoha případech dochází k tomu, že původní pohledávka se během několika let zcela neúměrně zvýší. Z 1500 korun za neuhrazenou pokutu u dopravního podniku se tak pokuta může snadno vyšplhat až na 60 tisíc korun, tedy čtyřicetkrát tolik. „V řadě případů je příslušenství nemravně vysoké díky špatným zákonům, které zde byly. Například mnoho let byl úrok z prodlení za dlužné nájemné 90 % ročně. Když si představíme, že by si někdo bral úvěr v bance, a banka by chtěla 90 % ročně, tak by měl pocit, že se úplně zbláznila,“ uvádí Hůle. Milostivé léto tak představuje **šanci pro desítky tisíc lidí** a odhaduje se, že díky ní budou škrtnuty až miliardy korun.

Pro více informací mohou lidé volat na **Helplinku Člověka** v tísni 770 600 800.

MILOSTIVÉ LÉTO

Principy

Zaplatí-li povinný mezi 28. 10. 2021 a 28. 1. 2022 z pohledávky, kde je oprávněným veřejnoprávní subjekt a dluh je vymáhán soudním exekutorem, jistinu dluhu a 908 Kč (poplatek + DPH), odpustí se mu zbytek dluhu.

Kterých věřitelů se to týká?

Veřejnoprávním subjektem se pro účely tohoto zákona rozumí:

- Česká republika,
- územní samosprávný celek, včetně městské části nebo městského obvodu nebo městské části hlavního města Prahy,
- státní příspěvková organizace, státní fond, veřejná výzkumná instituce nebo veřejná vysoká škola,
- dobrovolný svazek obcí, regionální rada regionu soudržnosti,
- příspěvková organizace územního samosprávného celku,
- ústav založený státem nebo územním samosprávným celkem,
- obecně prospěšná společnost založená státem nebo územním samosprávným celkem,
- státní podnik nebo národní podnik,
- zdravotní pojišťovna, Český rozhlas nebo Česká televize, nebo
- právnická osoba, v níž má stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinou majetkovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby (dále jen „veřejnoprávní oprávnění“).

Pozn.: Jsou to např. obce, zdravotní pojišťovny, nemocnice, dopravní podniky, technické služby obcí a měst, ČEZ.

Na co si dát pozor?

- Odpouštění příslušenství se týká pouze exekucí vymáhaných soudním exekutorem. Na daňové a správní exekuce se milostivé léto nevztahuje! Dlužník nesmí být v insolvenční.
- Milostivé léto je účinné až od 28. 10. 2021. Platby exekutorovi před tímto datem budou nejspíše použity na úhradu příslušenství, nikoliv jistiny! Exekuční srážky nebudou do platby na milostivé léto započítány!
- Dlužník musí při platbě výslovně uvést, že chce využít institut milostivého léta a vyzývá exekutora, aby postupoval dle zákona č. 286/2021 Sb., část 2, čl. IV, bodu 25.

#Palce

PALEC NAHORU

Palec nahoru patří dvěma městům za odpovědný přístup. **Městu Plzeň** děkujeme za aktivní přístup při informační kampani k milostivému létu. Vedení **města Kralovice** tleskáme za schválení zastavení tzv. „dětských exekucí“. Věříme, že tyto dobré příklady budou následovat i další města.

PALEC DOLŮ

Palec dolů míří do **Rokycan** za zvolený způsob komunikace vůči obyvatelům holobytů ve věci neprodloužení jejich nájemních smluv. Celý postup byl nekoncepční, v rozporu s dobrými mravky a v rozporu s rolí města jako klíčového aktéra odpovědného za uspokojování potřeby bydlení pro vlastní občany.

#JedenSvět

FESTIVAL JEDEN SVĚT BYL LETOS NETRADIČNÍ

Je 10. května a festival Jeden svět odstartoval. Letos ale úplně jinak. Místo aby publikum sedělo v kinech, nacházelo se doma u počítačů a sledovalo filmy a rozhovory s hosty z tepla domova. V tomto netradičním konceptu letos festival představil 101 dokumentárních filmů a desítky pofilmových debat po celé České republice. Online zhlédlo filmy letošního ročníku více než 8 000 lidí a v rámci projekcí Jednoho světa pro školy je vidělo téměř 8 200 studentů a studentek.

Jeden svět je nejvýznamnější festival dokumentárních filmů o lidských právech na světě a jediný svého druhu v Plzeňském kraji. Stejně jako jeho pořadatel Člověk v tísní vychází z myšlenek humanismu, svobody, rovnosti a solidarity. Jeho cílem je pomocí filmů inspirovat k občanské angažovanosti, skrze příběhy zprostředkovávat emoce, vytvářet prostor pro různorodé názory a učit lidi vidět filmy jako příběhy skutečných lidí, ale také informovat veřejnost o současném světovém dění a nabízet témata, o kterých se málo mluví. ▶▶

Přehoupala se polovina května, epidemiologická situace se začala zlepšovat, a tak bylo rozhodnuto, že festival nechceme nabízet jen doma v obýváku, ale chceme se s diváky konečně potkat zase tvář v tvář. 24. května tak konečně první návštěvníci míří na Fakultu designu a umění Ladislava Sutnara ZČU na první projekce, které se v dalších dnech přesouvají i do kulturního centra Moving Station a následně do kavárny Your Time Café v Plzni. Celkem se jedná o 10 snímků zaměřujících se na téma porodů, problémů generace Z, zlegalizování manželství pro všechny, dostupnosti bydlení, ale také severokorejského diktátorského režimu či globálních změn klimatu. Každý dokument doprovází i debata se zajímavým hostem, která je nedílnou součástí projekcí, protože umožňuje o tématu diskutovat a podívat se na něj z různých úhlů pohledu. Na posledním snímku Zákon lásky se diváci s hostem, s Luciou Zachariášovou, právníčkou iniciativy Jsme fér a členkou Výboru pro sexuální menšiny, propojili netradičně online, což je formát, se kterým se návštěvníci pravděpodobně setkají i v dalších letech - dává totiž možnost pozvat více tvůrců a opravdových expertů na dané téma navzdory jejich fyzické vzdálenosti od místa promítání či pracovnímu vytížení.

Situace umožňuje setkávání venku i nadále, a tak i v Sušici Jeden svět vyráží na začátku června do ulic, a to již po čtvrté ve své historii. Ač je festival mezinárodní, v Sušici dává důraz na region. A tak se tu projekce letos odehrávají v intimní atmosféře v Kafe

Žebřík nebo na pohodovém ostrově Santos. I s místními významnými osobnostmi se tu setkáte. Vladka Naušová popisuje, jak je možné prožít těhotenství ve zdraví a kráse, Václav Silovský z Organicfarm Soběsuky zas návštěvníky učí, jak správně dýchat a začít s otužováním. Zároveň však do Sušice přijíždí i několik významných hostů z Prahy, ať už to je režisér Martin Páv, porodní asistentka Alžběta Samková nebo Běloruska žijící v České republice Kryšcina Šyjanok.

V příštím roce, věříme, že epidemiologická situace opět umožní setkat se také s žáky a studenty v Plzni i v Sušici, protože kromě jiného festival přispívá ke zvýšení filmové a mediální gramotnosti mladých diváků. Propojuje umění a vzdělávání a rozvíjí kritické myšlení. Pro školní projekce jsou vybírány filmy na aktuální, palčivá a věku přiměřená témata, součástí jsou besedy s hostem a pedagogům poskytujeme metodické materiály pro další práci s tématem. Účast na festivalu je tak pro školy jedinečnou možností otevřít celou řadu důležitých témat.

Jeden svět je akcí nekomerční, naplňující poslání, jež je ve veřejném zájmu, a proto z větší části závislá na podpoře z veřejných rozpočtů. Děkujeme proto městu Plzeň, Sušice i Plzeňskému kraji za finanční podporu a všem ostatním partnerům za pomoc. Bez ničeho z toho by festival Jeden svět v našem kraji nebyl. Další ročník se uskuteční v termínu od 21. března do 3. dubna 2022.

#PohledOdborníka

PEDAGOGICKÝ OPTIMISMUS

Výzkumy efektivity školního vzdělávání prokázaly, že výsledky žáků jsou do značné míry ovlivněny postoji a profesními přesvědčeními jejich učitelů. Profesní přesvědčení vypovídají o tom, co si učitelé myslí a jak přistupují k výuce, ke svým žákům, jejich rodičům, jak jsou schopni a ochotni spolupracovat se svými kolegy a dalšími aktéry. Řada výzkumů ukazuje, že

pokud chceme změnit práci učitelů, musíme v první řadě pracovat s jejich postoji a přesvědčeními.

Kvalita práce učitelů se v poslední době dostala ve všech vyspělých zemích včetně České republiky do centra pozornosti pedagogického výzkumu a vzdělávací politiky zejména v souvislosti ►►

s měnícími se požadavky, které klade na školu moderní společnost, a s obtížemi učitelů těmto požadavkům dostát. V ČR je v poslední době zejména v souvislosti s inkluzivní reformou navíc také diskutován potenciál běžných škol a učitelů v běžných školách vzdělávat heterogenní kolektivy žáků a poskytnout kvalitní péči rovněž žákům s rozmanitými typy znevýhodnění a postižení. Postoje učitelů mohou být definovány mnoha různými způsoby. Zde představíme koncept pedagogického optimismu, který zahrnuje důležité charakteristiky učitelů, které mají podle řady výzkumů potenciál pozitivně ovlivňovat vzdělávání všech žáků. Pedagogický optimismus sestává ze tří vzájemně propojených složek. První složkou jsou vnímané vlastní schopnosti, druhou víra učitele v žáky a jejich rodiče a třetí důraz na podnětné učební prostředí a kvalitní výsledky žáků.

Víra ve vlastní schopnosti ukazuje, do jaké míry učitel věří tomu, že je schopen dosáhnout dobrých výsledků u všech žáků, tedy i u žáků, kteří mají problémy nebo nemají dostatek motivace. Víra ve vlastní schopnosti se také projevuje ve schopnosti přesvědčit žáky, že mohou mít dobré výsledky, a v dovednosti udržet ve třídě kázeň.

Druhá složka vyjadřuje ochotu učitele navazovat se žáky a jejich rodiči vztahy založené na důvěře, otevřenosti a spolehlivosti. Ukazuje, do jaké míry učitel věří tomu, že se žáci chtějí a mohou učit a že ke škole a k jejím aktérům přistupují s elementární slušností a poctivě. Zároveň musí učitel důvěřovat tomu, že rodičům žáků záleží na dobrých výsledcích jejich dětí, že budou podporovat učitelovo úsilí a že se na ně v souvislosti s působením na žáky může spolehnout. Bylo prokázáno, že učitelé kladou vyšší nároky na žáky, kterým důvěřují a u kterých mají důvěru i ve spolupráci rodičů.

Důraz na studijní výsledky v praxi znamená, že učitel žákům stanovuje náročné cíle (ale takové, kterých jsou schopni dosáhnout) prostřednictvím předkládání náročného učiva a není ochoten z nich slevovat. Žákům poskytuje podporu, ale přitom trvá na svědomité a pečlivé práci všech žáků.

Důležitá je skutečnost, že se jednotlivé složky vzájemně podporují a posilují, což přispívá k celkové kvalitě pedagogické práce. Když má učitel důvěru v žáky a jejich rodiče, je pro něj snazší klást na žáky vysoké nároky, protože věří, že se žáci budou snažit a rodiče je v jejich úsilí podpoří. Dobré výsledky žáků pak ná-

sledně posilují učitelovu sebedůvěru. Kombinace všech tří faktorů v jeden koncept je užitečná rovněž proto, že ukazuje, že je třeba pečovat o všechny tři aspekty zároveň. Tedy že nestačí se jednostranně zaměřit na podporu vědomostí žáků, ale že je třeba zároveň posilovat důvěru mezi všemi aktéry i víru učitelů ve vlastní schopnosti a možnosti své práce. Izolovaný důraz pouze na jednu z výše uvedených oblastí by dokonce mohl působit kontraproduktivně – pokud učitel klade důraz pouze na studijní výsledky, ale nevěří ve vlastní schopnost žáky ve studijním úsilí podpořit a zároveň nemá důvěru v žáky, že mají dobrou vůli studijní problémy překonat, pak jeho úsilí nemusí být příliš efektivní, protože staví především na schopnostech žáka a jeho rodinném zázemí.

Koncept pedagogického optimismu zároveň poskytuje vodítko pro opatření vzdělávací politiky, kde ukazuje, že mají být zaváděna ta opatření, která cílí na všechny tři aspekty. Zdůrazňuje potenciál školy překonat znevýhodnění způsobená socioekonomickými faktory. Jeho pozitivní dopad na výsledky žáků, bez ohledu na jejich rodinné zázemí, předchází výsledky a další demografické charakteristiky byl prokázán v řadě vzdělávacích systémů.

Z mezinárodních výzkumů matematického a přírodovědného vzdělávání TIMSS a z výzkumu učitelů TALIS, které jsou v ČR pravidelně realizovány, vyplývá, že dílčí složky pedagogického optimismu jsou u českých učitelů v mezinárodním srovnání nízké. Ukazují, že čeští učitelé mají relativně nízkou víru ve vlastní schopnosti motivovat žáky, kteří nemají zájem o školní práci nebo přesvědčit žáky, že mohou dosahovat dobrých výsledků, málo důvěřují svým žákům a jejich rodičům a kladou na žáky relativně nízké nároky. Analýzy českých dat zároveň ukázaly, že pedagogický optimismus pozitivně ovlivňuje výsledky žáků, je nicméně ovlivňován složením tříd. To znamená, že jej ve vyšší míře projevují učitelé ve třídách navštěvovaných žáky s příznivým rodinným zázemím a dobrými studijními předpoklady. Pro zvyšování kvalitní práce všech učitelů bez ohledu na prostředí, ve kterém vyučují, je důležité kultivovat sebedůvěru učitelů a zdůrazňovat význam vstřícného přístupu k žákům a jejich rodičům stejně jako význam očekávání učitelů a s nimi spojených signálů, které vysílají ke svým žákům.

RNDr. Jana Straková, Ph.D.
členka správní rady Člověka v tísni

NEMÍT ČAS VYDECHNOUT

Na 30. červen to nevypadá. Je ponuré šero a vlhko. Poryvy větru dotírají na auta, ve kterých se sedm pracovníků Člověka v tísni z Plzeňského kraje blíží ke Stebnu. Hranice řádění meteorologicky vzácného jevu **downburst (propad studeného vzduchu o síle tornáda) je dobře viditelná. Rozmanitá krajina se u obce Blatno mění v surreální koláž pokosených stromů a kilometry odhozených kusů obydlí. Po příjezdu do Stebna, nejvíce zasažené obce **downburstem**, je člověk šokován ještě víc. Celé bloky domů bez střech. Zničené historické centrum se staletými stromy. Přichází i šok pozitivní: víska je plná lidí, kteří přijeli pomoci. Policisté, hasiči, zdravotníci, pracovníci neziskových organizací, dobrovolníci z okolních vesnic.**

Všude se pracuje. Ze zdevastované střechy silný vítr strhne provizorní plachtu i s latěmi, ale do 30 minut je plachta zase na svém místě.

Místní nás okamžitě berou k sobě. „*Jakýpak stánek, pojdte ke mně domů, dovnitř nebo pod pergolu, budete tam mít kompletní zázemí,*“ ujímá se nás obyvatel Stebna, kterému živel zdevastoval dům i léta šlechtěnou zahradu. Už týden pořádně nespál. Přidávají se k nám kolegové a kolegyně z Ústí nad Labem a z Karlových Varů, ale i tým Diakonie ČCE. Rychlá operační porada a vydáváme se do terénu. Mluvíme s místními, zjišťujeme jejich potřeby a rozsah škod. Posloucháme příběhy. Těhotná žena, která opustila vůz několik ▶▶

vteřin předtím, než jej zdemoloval padající strom, se psychicky drží, přestože z jejich domu jim týden před termínem porodu zbylo torzo. Postupujeme rychle a na konci dne máme data z 90% Stebna a Blatna. Zasaženým domácnostem jsme přes darovací smlouvy rozdělili 4 miliony korun od dárců z celé ČR. Ustanovili jsme koordinátorku, která bude v oblasti působit dlouhodobě. Dojednali jsme přívoz několika kamionů střešní krytiny. Po dvou dnech ve Stebně se vracíme domů, ale zase rychle pakujeme - další den ve 4 ráno odjezd směr Jižní Morava.

„*Jsmo připraveni a nic nás nepřekvapí,*“ říkáme si cestou. Rozsah katastrofy nás ale přibije na zem. Ze silnice na Hodonín je vidět okolí a v dále vidíme oddělená pole modrých plchet, současných střech Moravské Nové Vsi, Hrušek, Lužice a Mikulčic. Míříme rovnou na poradu týmu. Rozdělení do malých skupin vyrazíme do Bažantnice, nejvíce zasažené hodonínské čtvrti. Vidíme paneláky bez střech se zničenými fasádami, vytlučenými okny. Zjišťujeme, jak můžeme pomoci. Nasloucháme vyprávěním o zranění a smrti blízkých. Vozíčkář je již týden uvězněn v bytě ve druhém patře, rampa i vozík zničeny. Jsme první, s kým mluví, zajišťujeme rychlou pomoc.

Druhý den míříme do Mikulčic. Celé bloky rodinných domů jsou určeny k demolici. Uprostřed ničeho trčí rodinný krb – zíráme

na něj jako na zjevení, mrazí nás v zádech. Je to jediné memento po čtyřech domech. Zpět k rozumu nás ale přivádí to samé, co ve Stebně – neutuchající aktivita a energie okolo. Všude se staví, maká. „*Oni si nevydechnou, na to teď nemají nárok,*“ komentuje okolní dění kolegyně. Naše role je v zodpovědnosti za rozdělení více než 110 milionů korun, které přispěli dárci z celé republiky. Po nasbírání dat rozhodujeme o první vlně pomoci a do většiny zasažených domácností putuje první příspěvek 150 tisíc korun.

Po několika dnech nás střídají další týmy. Plzeňsko-rokycanský střídá rokycansko-klatovská parta a pokračuje spolu s dalšími kolegy a kolegyněmi z celé republiky v práci. Ani po jejich návratu naše činnost nekončí. V září se vracíme s druhou vlnou pomoci a ustanovujeme stabilní tým.

Ze změní zkušeností a pocitů z humanitární akce ve Stebně a na Moravě nám vyvstává jeden poznatek. Lidé nejhůře nesli devastaci přírody. Městské parky, lesy u Hodonína, vypíplané zahrádky, vinohrady, aleje na hřbitovech, vzácné a památné stromy. To vše je něco, čeho lidé navzdory ztrátě majetku a újmě na zdraví želi nejvíce. „*Barák postavíme, ale úplné obnovy se nedožijeme,*“ uvědomují si zejména ti starší z nich. I proto bylo tak důležité zanechat na moment práce a zasadit na místním hřbitově mladou lípu jako připomínku krásy i síly přírody.

#PodporaVzdělávání

DALEKO HLEĎ CÍLÍ NA PREVENCI

Již několik let realizujeme díky podpoře Plzeňského kraje a Ministerstva vnitra České republiky **projekt Daleko hled'**, jehož cílem je předcházet kriminalitě dětí a mládeže tím, že se zaměřuje na smysluplné trávení jejich času a rozvoj kompetencí vedoucích ke zvýšení možnosti uplatnění ve společnosti. Rok 2020 byl jiný v tom, že z obav a nejistot, které sebou přinesla pandemie koronaviru, projekt nebyl MV ČR schválen a kontinuálnost některých našich aktivit byla ohrožena. O to více si vážíme podpory Plzeňského kraje, který nás podřel, a my jsme jednotlivé činnosti mohli realizovat i nadále, byť v omezenější podobě, ať již z důvodů finančních, nebo těch, které sebou přinesla mimořádná vládní opatření.

Probíhaly **volnočasové kluby** v Chotěšově, Rokycanech, Pobežovicích, Domažlicích a Klatovech. Celkově se uskutečnilo více než 50 setkání a do klubů docházelo celkem 37 dětí. „*S jejich vedením nám na některých místech pomáhali dobrovolníci. Jejich pomoc jsme ale asi nejvýrazněji pocítili v rámci individuálního doučování dětí. Někteří dobrovolníci za dětmi docházeli do domácností, jiní jim poskytovali podporu zejména online,*“ vyzdvihuje dobrovolnickou pomoc koordinátorka projektu Tereza Králová. Bez pomoci všech 18 zapojených **dobrovolníků** by podpora dětí byla značně omezená. Ačkoliv se během roku celá řada míst uzavřela, povedlo se nám pro celkem 44 dětí zorganizovat také 18 **volnočasových aktivit**. Děti se podívaly do plzeňského podzemí, navštívily planetárium, vyrazily v létě na koupaliště a v zimě pekly cukroví. Další si pro změnu vyzkoušely, jak probíhá online arteterapie.

Projekt pokračuje i v letošním roce a tentokrát již s podporou ze strany jak Plzeňského kraje, tak MV ČR. V plném proudu tak je pomoc s **přípravou dětí do školy**, doučování nebo letní akce, v rámci nichž jsme uspořádali již podruhé příměstský tábor v Rokycanech, podívali se do plzeňské ZOO nebo zamířili do Srní na výběh s vlky. Od začátku školního roku jsme se také s dětmi vrátili do klubů a začali plánovat **setkání s rodiči**. Tato setkání jim dávají prostor zjistit, jak zlepšit péči o děti, podpořit je ve vzdělávání, řešit výchovné problémy, ale i celou řadu dalších problematik, se kterými se rodiče potýkají.

Rodiny, na které projekt cílí, žijí v prostředí sociálního vyloučení, případně jim toto vyloučení hrozí ve většině životních oblastí. Právě ony jsou nejvíce ohroženy kriminalitou, ať již jako potenciální oběti či pachatelé. Dětem chybí pozitivní vzory, příležitosti ke smysluplnému trávení volného času, zažívají neúspěch ve vzdělání a předčasně opouštějí školy hlavního vzdělávacího proudu. Jejich rodiče mívají nízké vzdělání a řeší celou řadu existenčních problémů, od potíží s nevyhovujícím bydlením až po chudobu a dluhovou past. Rozvoj komunikačních schopností jejich dětí, pomoc se školní přípravou a osobnostní rozvoj není zcela logicky jejich hlavním zájmem. Jejich obtížná situace je navíc momentálně umocněna pandemií onemocnění covid-19, kdy se k jejich starostem přidává ještě hůře dostupné vzdělávání, chybějící výpočetní technika a vyšší stupeň sociální izolace. A právě proto přesně tyto rodiny potřebují zvýšenou prevenci, kterou jim díky projektu Daleko hled' poskytujeme. Cílem je, aby rodiny měly příležitost ke změně a mohl být díky zavedení adekvátních podpůrných služeb a opatření přetnut pomyslný kruh mezigenerační reprodukce sociálního znevýhodnění a vyloučení.

PŘI DOUČOVÁNÍ JSEM SE MUSELA NAUČIT ZAUJMOUT

Jitka Trefančová pochází z Klatovska a v naší organizaci působila 7 let jako dobrovolnice. Když u nás začala doučovat, byla v prváku na vyšší odborné škole. Dnes už čtyři roky pracuje v domově pro zdravotně postižené. Poté, co slečna, kterou celé roky doučovala, odešla na střední školu, rozhodla se Jitka dobrovolnictví ukončit. U nás byla služebně nejstarší dobrovolnicí, takže bychom si neodpustili, kdybychom ji trochu nevyzpovídali.

Kdy jsi u nás začala dobrovolničit a co Tě k tomu přivedlo?

Kdy? Bylo to v září 2013. To jsem byla v prváku na VOŠce. Ty jsi u nás ve třídě měla přednášku o práci Člověk v tísni, kde jsi nám mimo jiné představila dobrovolnictví. Mě a dvě spolužačky to zaujalo. Dohodly jsme se, že do toho půjdeme. Domluvila jsi nám schůzku s kolegyní z Klatov, odkud jsme všechny tři byly. Holky se po schůzce nakonec rozhodly, že do toho nepůjdou. Mě to naopak zajímalo ještě víc.

Co Tě přimělo do toho jít, i když spolužačky odpadly?

Vždycky jsem chtěla lidem pomáhat. Ještě raději jsem chtěla, a stále chci, pracovat s dětmi. Chtěla jsem vyzkoušet něco nového. Měla jsem volný čas a přišlo mi, že doučování má smysl. Navíc jsem doučování mohla využít k uznání praxe do školy. To jsem nakonec stejně neudělala.

Jaké bylo první setkání s rodinou a dítětem, kterému ses měla věnovat?

Vzpomínám si, že setkání bylo přátelské. A to nejenom to první, ale po celou dobu spolupráce s rodinou. V té době byla dívka, kterou jsem doučovala, ve 2. třídě.

Doučovala jsi za ty roky jen ji nebo ještě někoho dalšího?

Celou dobu jsem doučovala tu stejnou slečnu, ale ze začátku jsem pomáhala i jejímu staršímu bratrovi. A když začala do školy chodit i její mladší sestra, někdy se učila s námi i ona. Později jsem dojížděla do Domažlic do azylového domu, kde jsem 4 měsíce vedla skupinové doučování. Děti se tam často měnily a během doučování tam byly tak 2 až 3. No a potom jsem jedno pololetí doučovala 2 sestry.

Účastnila ses během těch 7 let u nás i jiných aktivit Tísne jako dobrovolnice?

Ze začátku jsem pomáhala při volnočasových aktivitách, které byly pro klatovské děti. Později jsem pořádala 4 měsíce sama volnočasové aktivity pro děti z Domažlicka, kam jsem dojížděla do školy. Měla jsem možnost zúčastnit se ještě dvou vzdělávacích seminářů a třikrát jsem se účastnila tábora. Na všechny

aktivity v Tísni vzpomínám ráda. Poznala jsem spoustu skvělých lidí, jak dětí, tak dospěláků. Jsem vděčná, že jsem se mohla účastnit seminářů. Získané znalosti jsem použila během doučování i ve svém osobním životě. Během volnočasových aktivit jsem měla možnost poznat děti z jiné stránky než během doučování. Díky aktivitám jsem si k dětem vytvořila lepší vztah a děti mě taky braly více než jen „ta, která chodí doučovat“. Navíc jsem měla možnost lépe poznat práci terénních pracovníků díky praxi, kterou jsem v Tísni absolvovala během mého studia.

Když si zhodnotíš spolupráci s tou slečnou, co jsi doučovala, za celé ty roky, jak se to vyvíjelo?

Když jsem ji začala doučovat, byla ve druhé třídě. Zpočátku se na doučování těšila. Později s přibývajícím věkem a pubertou jsem začala být ta, kdo ji nutí se učit. Naštěstí tohle období trvalo jen chvíli, potom se to zlomilo a zase se na mě začala těšit, připravovala si vzorně domácí úkoly, referáty. To u ní bylo nezvyklé. Poslední rok mě mile překvapila. Stala se z ní vzorná slečna. Pamatuji si, že na konci 7. třídy musela dělat reparát z dějepisu a němčiny. To mě tenkrát trochu demotivovalo, někdy to bývalo pořád dokola. Něco jsme se naučily, ale ve škole to už neuměla. Ale nakonec se nám úspěšně podařilo reparát zvládnout.

Co ta spolupráce přinesla Tobě do života?

Co mi přinesla? Rozhodně být trpělivá, hodně trpělivá.. :D Být důsledná, lépe naslouchat, učit se zaujmout. Zjistila jsem, že je důležitý zůstat uvnitř sebe pořád dítětem. Poznala jsem spoustu skvělých lidí, získala nové zkušenosti.

Proč jsi nakonec doučování ukončila?

Z druhačky se v červnu loňského roku úspěšně stala absolventka 9. třídy a dostala se na svůj vysněný obor, cukrářku. Naučila se připravovat do školy a už mě nepotřebuje. Jednou za čas si napíšeme, abych zjistila, jak to zvládá. Když potřebuje s něčím ona nebo její mladší sestra pomoci, ví, že se na mě můžou kdykoliv obrátit i teď.

Co bys vzkázala lidem, kteří zvažují, jestli se zapojit jako dobrovolníci?

Vzkázala bych jim, aby se toho nebáli. Je to skvělá zkušenost, kterou jim nikdo nevezme. Je fajn pocit být někomu vzorem, stát se "velkým" kamarádem. Jako dobrovolník poznáte plno lidí, stanete se součástí skvělého týmu. Poznáte kulturní a sociální prostředí dítěte. Nevadí, když někdy nebudete něco vědět, aspoň Vás nebudou považovat za všeználka a dětem bude příjemnější, že taky všechno neznáte :)

Informace o činnosti regionální pobočky společnosti Člověk v tísni a kontakty na pracovníky v jednotlivých regionech najdete na www.clovekvitisi.cz/plzen.

Sledujte nás také na www.facebook.com/clovekvitisi.plzenskykraj.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

